

Limba biaita

Est torrada a mòere sa pesta, de sa gasta 4, de “Limba biaita” chi est faghende dannos mannos a sos allevamentos berveghinos.

A su 16 de cabudanni su virus est intradu in 932 aziendas, sos pegos interessados sunt 296.172, cussos malàidos 27.726 e sos mortos 2.439.

B’at de nàrrere chi, cunforma a su “*Piano vaccinale*” de su 2021, sa leva noa depiat èssere meigada intro su mese de trìulas de su 2021 ma non totu sas Asl sunt resessidas a concruire intro custu tempus. Resurtat, duncas, chi 2.687 aziendas no ant meigadu cunforma a su programa presentadu in su mese de martu de su 2021 e sa pesta de “Limba biaita” est mòia pròpiu dae cussos zassos in ue non ant cumpretadu de meigare. A cada manera sos nùmeros sunt creschende die cun die ca sa pesta s’est sighende ispartzinare e oe l’agatamus belle in totu sa Sardinna.

Est pretzisu a meigare deretu totu sos pegos, sa Rezione como at a disponimentu petzi 120.000 vatzinis e at incarrigadu a s’*“Istituto zooprofilattico della Sardegna”* (IZS) de nde comporare àteros 600.000 chi no ant a arribare a sos pastores sardos in antis de 30 dies dae cando sa Zunta rezionale at a aproare sa delibera de incàrrigu a s’IZS, chi a oe, 17 de cabudanni, galu no est essida.

In su trastempus s’assessoradu de sa Sanidade est amaniende su “*Piano di vaccinazione*” chi duncas no at a mòere in antis de unu mese.

Est pretzisu a chircare de firmare deretu s’ispàinu de sa malattia e duncas sos Sòtzios de sos massàjos e de sos pastores ant pedidu, finas, chi sa Rezione comporet cussas meighinas de pònnera a sas berveghes, chi bisonzant pro mantènnere a un’ala sos muschitos chi punghende sos pegos ispàinant sa malattia.

Sas Organizzazioni agriculas ant dimanadadu, puru, chi sa Zunta presentet unu emendamentu a sa Proposta de Leze n. 284 (*Assestamento di bilancio*) pro pagare sos pegos mortos e sa pèrdida de produtzione e de pònnera in contu finas unu pagamentu de unu tantu a pegu, in sas gamas in ue b’at sa malattia, ca sos dannos - dae su produrre in mancu peta e latte -, a prus de sos gastos prus mannos pro las mantènnere e pro sas curas veterinàrias, ant a sighire e podent èssere medas de prus de sos dannos pro sa morte de sas bèstias.

Tra s’àteru, su ministeru de sa Salute at istabilidu chi totu sas bèstias chi si podent pigare sa “Limba biaita”, e duncas finas sos bùvulos, pro èssire dae Sardinna devent fàghere un’esàmene chi si narat PCR. Custu est unu dannu mannu pro sos bacarzos e duncas Confagricoltura Sardinna at pedidu chi sa Rezione azuet sos bacarzos a si pagare cust’esàmene pro assegurare sa bèndida de sos bitellos a foras de Sardinna.

Su ritardu de su meigonzu e su de non prevènnere a tempus suo sunt sas resones de su chi b'at capitadu ocannu puru. Sa "Limba biaita" si gherrat menzus, e cun prus profetu, cun polìticas chi prevenint e non cun polìticas de càrculu de su dannu. Tando tocat de fàghere controllos prus astrintos intre sos fiados bios chi intrant in Sardinna, bisonzat de comunicare e informare menzus sos pastores, bi cheret unu servìtziu de assistèntzia chi azudet a prevènnere sa maladia, e a pustis a controllare su chi si faghet. Est pretzisa, duncas, un'atividade de preventzione chi punnet no a fàghere e nàrrere cosas chi sos pastores ischint zai ma chi bisonzent a beru a parare fronte a sa maladia:

- istùdios, inchertas e isperimentos pro gherrare a beru su muschitu de sa "Limba biaita";
- bogare a craru unu sistema de istùdiu e controllu de sos efetos de sa maladia;
- bogare a craru unu sistema de istùdiu e controllu de sos efetos de sos vatzinos;
- fàghere unu coordinamentu tennìcu-sientificu intre totus sos suzetos interessados, pùblicos e privados, in ue bi siant assessoradu de sa Sanidade e de sa Massaria. Universidades, Entes de incherta, Asl, IZS e Organizzazioni agriculas chi, totu paris, boghent a craru sistemas pro prevènnere no petzi sa "Limba biaita" ma finas sas àteras maladias de sas bèstias chi amus oe in Sardinna.